

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

ПРОЕКТ:

„НЕПТУН ДИЙП“
(NEPTUN DEEP)

ТИТУЛЯРИ НА ПРОЕКТА:

OMV Petrom S.A

Romgaz Black Sea Limited

© октомври 2023, BLUMENFIELD®

Забележка: поради тясно специализираното техническо съдържание на документацията, въпреки че преводът на български език е извършен от лицензирани преводачи, в случай на евентуални неясноти относно някои технически термини, може също да проверите английската версия за пълна точност. При всички случаи версията на английски език е водеща.

ДОКЛАД ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

ГЛАВА 11 – БИБЛИОГРАФИЯ

История на редакциите

Преработено издание №	Дата	Описание	Автор	ПРОВЕРИЛ	ОДОБРИЛ
00	03.04.2023 г.	Изготвяне на документа	Работна група на Blumenfield®	Cristiana Crapcea	Gabriela Stanciu
01	17.07.2023 г.	Вътрешно издание	Работна група на Blumenfield®	Cristiana Crapcea	Gabriela Stanciu
02	24.10.2023 г.	Издадено за съответните институции	Работна група на Blumenfield®	Cristiana Crapcea	Gabriela Stanciu

СПРАВОЧЕН НОМЕР НА ДОКУМЕНТА: BMF – ND – EIA – 11 – 002

Дружество	Проект	Тип на проучването	Глава	Преработено издание
BMF	Neptun Deep	ОВОС	11	02

Съдържание

11 БИБЛИОГРАФИЯ	4
11.1 Земеползване	4
11.2 Почва и седименти	4
11.3 Вода	5
11.4 Въздух	7
11.5 Климат	7
11.6 Шум	8
11.7 Материални блага	8
11.8 Културно наследство	9
11.9 Демографски, социални и социално-икономически условия	9
11.10 Биоразнообразие	10
11.10.1 Флора	10
11.10.2 Безгръбначни	12
11.10.3 Влечуги	17
11.10.4 Земноводни	18
11.10.5 Птици	19
11.10.6 Прилепи	20
11.10.7 Бозайници (различни от прилепи)	23
11.11 Радиоактивност	30
11.12 Природни ресурси	30
11.13 Здраве на населението	31
11.14 Други изследвания	31
11.15 Нормативни документи	34

11 Библиография

11.1 Земеползване

- Програма за земното покритие на Corine 2012-2018 г., <https://land.copernicus.eu/en/products/corine-land-cover/lcc-2012-2018> ;
- Екологичен доклад, изготвен от Ramboll през 2019 г. за „Зонален градоустройствен план – Създаване на измервателна станция за природен газ и контролен център, изграждане на път и трасе на подземни газопроводи за пренос на природен газ“ (Zonal urban plan – Establishment of natural gas metering station and control center, road construction and route of underground pipelines for natural gas transport)

11.2 Почва и седименти

- Geology of platform units and of the North Dobrogean Orogeny – Ionesi L., 1994 (Геология на платформените блокове и на севернодобруджанската орогенна зона – Ionesi L., 1994 г.);
- Geotectonics of Romania (Геотектоника на Румъния) – Săndulescu M., 1984;
- Mott MacDonald – Onshore and Nearshore Geotechnical Data Report (ROND-EW-YRRPT-24-0008) (Доклад за геотехническите данни на брега и в близост до него)
- Педологично проучване № 784/ 17.07.2018 – Служба за педология и агрохимически изследвания (OSPA);
- Доклад за геофизична интерпретация, археологически диагностични проучвания, за проекта „Neptun Deep“ – Национален институт за изследване и развитие на морската геология и геоекология (GeoEcoMar), 2020 г.;
- Доклад за показателите за качеството на седиментите в крайбрежната зона на проекта „Neptun Deep“ – Blumenfield, 2023
- Доклад за проучване на базовото състояние на околната среда (*Environmental Baseline Survey Report*) – GeoQuip Marine, 2018;
- Stratigraphic and tectonic synthesis of the Romanian Black Sea shelf and correlation with major land structure (Стратиграфски и тектонски синтез на румънския черноморски шелф и корелация с основната структура на сушата) – C. Dinu, H.K. Wong, D. Tambrea, 2002 г.;
- Геотехническо проучване за проекта „Neptun Deep“ – Geoservices & Technical consulting SRL 2021;
- Геотехническо проучване и проучване на морската среда – GeoQuip Marine, 2017;

- Педологично проучване № 341/16.06.2021 – Служба за педология и агрохимически изследвания (OSPA);
- Study on initial investigations on soil and water – Jacobs (Halcrow Romania), 2019 (Проучване на първоначалните изследвания на почвата и водата – Jacobs (Halcrow Romania), 2019 г.);

11.3 Вода

- ANEMONE Deliverable 1.3, 2021. “Black Sea monitoring and assessment guideline” (Ръководство за мониторинг и оценка на Черно море), Тодорова В. [Ред изд.], CD PRESS, 190 стр., <http://www.blacksea-commission.org/Downloads/ANEMONE/Deliverable%201.3.pdf>
- French-McCay, Deborah. (2009). State-of-the-Art and Research Needs for Oil Spill Impact Assessment Modeling. Proceedings of the 32nd AMOP Technical Seminar on Environmental Contamination and Response. (Актуално състояние и изследователски нужди за моделиране на оценката на въздействието на нефтените разливи. Сборник с доклади от 32-ия технически семинар на AMOP за замърсяване на околната среда и реакция.) 2.
- <https://www.bonnagreement.org/publications>, Кодекс за външния вид на нефта по споразумението от Бон (2016)
- <https://www.ipieca.org/resources/good-practice/impacts-of-oil-spills-on-marine-ecology/>
- НПНМ Гр. Антипа – Доклад за оценка на екоотоксичността (Моделиране с DREAM), 31 май 2023 г.
- IO Consulting, ПРОУЧВАНЕ ЗА ОТВОДНЯВАНЕТО НА NEPTUN DEEP
- ITOPF 2011b, The International Tanker Owners Pollution Federation Limited (ITOPF) (nd) Технически информационен документ 06: Разпознаване на нефт по бреговете (Recognition of oil on shorelines), достъпен онлайн на: https://www.itopf.org/fileadmin/uploads/itopf/data/Documents/TIPS_TAPS_new/TIP_6_Recognition_of_Oil_on_Shorelines.pdf
- Jerry M Neff – Produced water: Overview of composition, fates and effects (Добита вода: Преглед на състава, развитието и последиците), 2011 г.
- Neff, Jerry & Lee, Kenneth & Deblois, Elisabeth. (2011). Produced Water: Overview of Composition, Fates, and Effects (Добита вода: Преглед на състава, развитието и последиците). 10.1007/978-1-4614-0046-2_1.
- Oil Spill Response Ltd, Доклад за моделиране на нефтени разливи за: Neptun Deep, Румъния (реф. № на документ: ND-D-OP-00-EN-REIS-0001-0001).
- Извънредна правителствена наредба 71/2010 относно създаването на стратегия за морската среда

- Актуализираният план за управление (2021 г.) на река Дунав, делтата на Дунав, хидрографската зона Добруджа и крайбрежните води, <https://dobrogea-litoral.rowater.ro>, посетен на 25.04.2023
- Доклад за повърхностните води от крайбрежната зона на проекта Neptun Deep (*Пробонабиране на повърхностни води в крайбрежната зона на проекта Neptun Deep*), извършено от Halcrow Romania (Jacobs) чрез лаборатории Valint Analitika (подизпълнител);
- Доклад за показателите за качеството на крайбрежните морски води от пробите, взети в рамките на Програмата за теренни проучвания, Blumenfield, 2023
- Доклад за резултатите от пробите от морска вода и тестовете на CTD за офшорната зона на проекта Neptun Deep, GeoEcoMar, 2021;
- Доклад за първоначалното състояние на околната среда (*Доклад за проучване на базовото състояние на околната среда*) – GeoQuip Marine, 2018;
- Доклад на технически център и лабораторен доклад – Химикали за добив на Neptun Deep, 28 април 2023 г.
- SAYLE, S., SEYMOUR, M., and E. HICKEY. "Assessment of Environmental Impacts from Drilling Muds and Cuttings Disposal, Offshore Brunei." (Оценка на въздействието върху околната среда на изхвърлянето на сондажна кал и отломки в офшорната зона на Бруней) Документ, представен на Международната конференция на SPE за здравето, безопасността и околната среда при проучването и добива на нефт и газ, Куала Лумпур, Малайзия, март 2002 г. doi: <https://doi.org/10.2118/73930-MS>
- SINTEF Ocean AS – NEPTUN DEEP FINAL PRODUCED WATER DREAM MODELING RESULTS & PNEC SENSITIVITIES (W. SHC)
- T. Strømgren, SE Sørstrøm, L. Schou, I. Kaarstad, T. Aunaas, OG Brakstad, Ø. Johansen, Acute toxic effects of produced water in relation to chemical composition and dispersion (Остри токсични ефекти на добитата вода във връзка с химическия състав и дисперсията), Изследвания на морската среда, том 40, брой 2, 1995 г., стр. 147-169, ISSN 0141-1136, [https://doi.org/10.1016/0141-1136\(94\)00143-D](https://doi.org/10.1016/0141-1136(94)00143-D).
- Torgeir Bakke, Jarle Klungsøyr, Steinar Sanni, Environmental impacts of produced water and drilling waste discharges from the Norwegian offshore petroleum industry (Екологично въздействие на заустванията на произведена вода и отпадъци от сондиране от норвежката офшорна петролна индустрия), Изследвания на морската среда, том 92, 2013 г., стр. 154-169, ISSN 0141-1136, <https://doi.org/10.1016/j.marenvres.2013.09.012>. (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0141113613001621>) – посетен на 5.10.2023
- www.sintef.no.

- Yusran Hedar, Pollution Impact and alternative treatment for produce water (Въздействие на замърсяването и алтернативно пречистване на водата от добив), E3S Web of Conferences, ICENIS 2017, <https://doi.org/10.1051/e3sconf/20183103004>
- Морска информационна система за Европа: <https://water.europa.eu/marine>

11.4 Въздух

- Ръководство на ЕМЕР/ЕЕА за инвентаризация на емисиите на замърсители на въздуха, 1.А.3.а Aviation 2019.
- Количествено определяне на факторите за емисии във въздуха на EPA AP-42: Сборник на факторите за емисии във въздуха <https://www.epa.gov/air-emissions-factors-and-quantification/ap-42-compilation-air-emissions-factors>
- ЕМЕР/ЕЕА Air Pollutant Emission Inventory Guidebook (Ръководство за инвентаризация на емисиите на замърсители на въздуха), 1.А.3.д Navigation-Shipping 2019 – актуализация 2021 г.
- IO Consulting, ПРОУЧВАНЕ НА ДИСПЕРСИЯТА ВЪВ ВЪЗДУХА ЗА NEPTUN DEEP
- IO Consulting, ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ЕМИСИИТЕ НА NEPTUNE DEEP;
- IO Consulting, Проучване на дисперсията на въздуха по крайбрежието за NEPTUN DEEP;
- Neptun Deep – Оценка на риска от пожар и експлозия, OMV Petrom 2023
- Предварителен доклад за качеството на въздуха за 2022 г., АРМ Констанца, посетен на 14.05.2023 г., <http://www.anpm.ro/documents/18093/33513629/Raport+preliminar+2022.pdf/558faf94-cacb-4f9b-bb71-a2b645245fc2> ;
- Резултати от измервания на въглероден оксид в атмосферния въздух, Neptun Deep Костинеш – Тузла, Laborator Bálint Analitika Kft 22-530/46-105, май 2022 г.;
- Резултатите от измерването на PM2.5 и PM10 в околния въздух, Neptun Deep Костинеш – Тузла, Laborator Bálint Analitika Kft 22-530/46-105, май 2022 г.;
- Резултати от измервания, извършени със система за пасивно пробонабиране в околния въздух, Neptun Deep Костинеш – Тузла, Laborator Bálint Analitika Kft 22-530/46-105, април – юни 2022 г.;

11.5 Климат

- Четвърти доклад за оценка AR4, 2007 г., Пети доклад за оценка AR5, 2014 г. и Шести доклад за оценка AR6, 2023 г.

- Wind climate in the Black Sea until the end of the 21st century (Климатът на ветровете в Черно море до края на XXI век), Eugen Rusu, Ro. J. Techn. Sci. - Appl. Mecanica, Том 66, N° 3, P. 181–204, Букурещ, 2021 г.
- EDGAR – база данни на емисиите за глобално изследване на атмосферата, източник: https://edgar.jrc.ec.europa.eu/report_2023
- Методологии за въглероден отпечатък на проекти на ЕИБ, версия 11.3, януари 2023 г.
- https://edgar.jrc.ec.europa.eu/report_2022
https://www.ipcc.ch/pdf/assessmentreport/ar5/wg1/WG1AR5_.pdf (стр. 87), посетен на 26 юли 2023 г.
- <https://www.meteoromania.ro/> посетен на 23 септември 2023 г.
- Wind and wave modeling in the Black Sea (Моделиране на вятъра и вълните в Черно море), L. Rusu, M. Bernardino, C. Guedes Soares, Journal of Operational Oceanography, декември 2014 г.
- S. Miladinova, A. Stips, E. Garcia-Gorriz, D. Macias Moy – JRC Technical Reports – Changes in the Black Sea physical properties and their effect on the ecosystem (Промените във физичните свойства на Черно море и тяхното въздействие върху екосистемата), EU-МС проект 33764 SIMSEA, 2016 г.

11.6 Шум

- Pangerc et al.2016, Underwater sound measurement data during diamond wire cutting: First description of radiated noise (Данни от подводни измервания на звука при рязане с диамантена тел: Първото описание на излъчвания шум), https://marine.gov.scot/sites/default/files/underwater_sound_measurement_data.pdf
- Spectrum Acoustic Consultants, Великобритания – Измервателна станция за природен газ и наземни съоръжения. Оценка на нивото на шума
- Доклад за околната среда на Subacoustech № P347R0103, Моделиране на подводния шум от дейности, свързани с изграждането на проекта Neptun Deep в Черно море, март 2023 г.

11.7 Материални блага

- Адрес на администрацията на крайбрежния басейн на Добруджа с регистрационен номер. 22692/OA/16.01.2019;
- Доклад за откриването на заровени обекти в Тузла – източната страна на железопътната линия, изготвен от Ramboll South East Europe, май 2018 г.;
- Доклад за откриването на заровени обекти в Тузла, изготвен от Ramboll South East Europe, август 2018 г.;

- Основно проучване на подземните води на сушата – Jacobs (Halcrow Румъния), 2019 г.;
- Известие № 1189/39242 от 08.06.2021 г. на RAJA SA Констанца, издадено за проекта Neptun Deep;
- Техническо одобрение A7 /15.03.2022 г., издадено за проекта Neptun Deep – Национална агенция за благоустройство на територията (ANIF) – клон за благоустройство на територията в Констанца

11.8 Културно наследство

- Заповед на министъра на културата и вероизповеданията № 2314/2004 относно утвърждаването на *Списъка на историческите паметници*;
- Археологически диагностичен доклад (неинтрузивна оценка на терен) за проекта Neptun Deep, С. Dobrinescu, V. Vodolića
- Археологически диагностичен доклад за проекта Neptun Deep, Extravilan община Тузла, окръг Констанца, С. Văjenucu, R. Petcu, С. Норсеа, 2018.
- *National Archaeological Repertoire*, <http://ran.cimec.ro/>;

11.9 Демографски, социални и социално-икономически условия

- Статистическият годишник на окръг Констанца – 2022 г., <https://constanta.insse.ro/categorie/anuarul-statistic-al-judetului/>, посетен на 19.06.2023 г.;
- Онлайн статистически бази данни TEMPO, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, посетен на 19.06.2023 г.
- Доклад за здравето и безопасността на населението, проект за ОВОС на Neptun Deep, Jacobs, 2019 г.;
- Обществени места, паркове, места за отдих, проект за ОВОС на Neptun Deep, Jacobs, 2019 г.;
- Културни ресурси, проект за ОВОС на Neptun Deep, Jacobs, 2019 г.;
- Жилища и земеползване, проект за ОВОС на Neptun Deep, Jacobs, 2019 г.
- <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
- <https://primariacostinesti.ro/>
- <https://www.primaria-tuzla.ro/>
- Социална база Демографски данни и информация за училищата, Проект за ОВОС на Neptun Deep, Jacobs, 2018 г.;

- Социално-икономическа базова среда, проект за ОВОС на Neptun Deep, Jacobs, 2019 г.;
- Интегрираната стратегия за градско развитие (SIDU) на националния стълб на растежа – метрополна зона Констанца, https://www.zmc.ro/PID/2017/SIDU_capitol_1.pdf, посетен на 19.06.2023г.;

11.10 Биоразнообразие

11.10.1 Флора

- Allaby, M. (2012). A Dictionary of Plant sciences (Речник на науките за растенията), Oxford University Press, трето издание;
- Briard, M., Horvais, A., & Péron, JY (2002). Разнообразие на дивото морско зеле (*Crambe maritima* L.), изследвано чрез морфологични и RAPD маркери. *Scientia Horticulturae*, 95(1-2), 1-12;
- Chirila, C., Ciocarlan, V., Verca, M. (2012). Атлас на основните видове плевели в Румъния, ред. Ceres, Букурещ;
- Ciocarlan, V. (2009). Илюстрирана флора на Румъния. Pteridophyta и Spermatophyta. Ред. Ceres, Букурещ: стр. 389;
- Cristea, V., Gafta, D., Pedrotti, F. (2004). Фитосоциология. Издателска къща Presa Universitara Clujeana, Клуж-Напока, 394 стр.;
- Davy, AJ, Scott, R., & Cordazzo, CV (2006). Biological flora of the British Isles: *Cakile maritima* Scop. (Биологична флора на Британските острови: *Cakile maritima* Scop.) *Journal of Ecology*, 94(3), 695-711;
- Dihoru, G., Negrean, G. (2009). Червена книга на висшите растения на Румъния. Акад. изд. на Румъния., Букурещ: стр. 81-82;
- Donita, N., Popescu, A., Pauca-Comanescu, M., Mihailescu, S., & Biris, IA (2005). Местообитания в Румъния. Изд. Техника на лесовъдството;
- Eionet, Докладване съгласно член 17 от Директивата за местообитанията (период 2007-2012 г.), (<https://forum.eionet.europa.eu/habitat-art17report>);
- Европейска комисия, ГД „Околна среда“. (2013). Наръчник за тълкуване на местообитанията на Европейския съюз, версия EUR 28, http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/docs/Int_Manual_EU28.pdf;

- Fagaras, M. (2012). Местообитания от консервационен интерес и растителни съобщества в пясъчната част на Черноморското крайбрежие на Румъния и България. *J Environ Prot Ecol*, 13, 1688;
- Fagaras, M. (2016). *Xanthium strumarium* subsp. *italicum* (moretti) d. Love, инвазивно чуждо растение по румънското черноморско крайбрежие; *Rapp. Comm. int. Mer Medit.*;
- Fagaras, M., Anastasiu, P., Negrean, G., & Nanova, Z. (2008). Типове местообитания от консервационен интерес и важни растителни асоциации по пясъчните плажове между нос Мидия и нос Калиакра. *Marius Fagaras* (коорд.), 16;
- Gafta, D., & Mountford, JO (2008). Ръководство за интерпретация на местообитанията от Натура 2000 в Румъния, [Румънско ръководство за интерпретация на местообитанията на ЕС];
- Isermann, M., & Rooney, P. (2014). Биологична флора на Британските острови: *Eryngium maritimum*. *Journal of Ecology*, 102(3), 789-821;
- Kosztra, V., Büttner, G., Hazeu, G., Arnold, S. (2019). Актуализирани насоки за илюстрирана номенклатура на CLC, Европейски тематичен център за градски, поземлени и почвени системи; ETC/ULS, Договор за услуги № 3436/R0-Copernicus/EEA.57441 Задача 3, D3.1 – част 1., Европейска агенция по околна среда; Mize, CW, Brandle, JR, Schoeneberger, MM, & Bentrup, G. (2008). Ecological development and function of shelterbelts in temperate North America (Екологично развитие и функции на защитните пояси в умерените ширини на Северна Америка). В „*Toward Agroforestry Design*“ (Към създаването модел на агролесовъдство) (стр. 27-54). Springer, Dordrecht;
- Oltean, M., Negreanu, G., Popescu, A., Roman, N., Dihoru, G., Sanda, V. и Mihailescu, S. (1994). Червеният списък на висшите растения от Румъния. Проучвания, обобщения, екологична документация. *Acad. Romanian Inst. Biol.* 1:1-52;
- Oprea, A., (2005). Критичен списък на висши растения на Румъния, Унив. изд. "Al Cuza", Iasi;
- Sanda, V., Öllerer, K., & Burescu, P. (2008). Фитоценози от Румъния: синтаксономия, структура, динамика и еволюция. *Ars Docendi*;
- Savulescu et al. (1952-1976). Флора на Румъния, том I-XIII;
- Sarbu, I., Stefan, N., & Oprea, A. (2013). Висши растения на Румъния. Илюстрирано определяне на теренат, ред. Victor B Victor, Букурещ, 1320;
- Schulze, ED, Beck, E., & Müller-Hohenstein, K. (2002). Екология на растенията. Хайделберг: Spektrum Akademischer Verlag;
- *** <https://www.rhs.org.uk/Plants/25370/Ecballium-elaterium/Details>
- *** <https://www.britannica.com/plant/squirting-cucumber>

- *** http://www.efloras.org/florataxon.aspx?flora_id=1&taxon_id=250060748
- *** <http://www.theplantlist.org/tpl1.1/record/kew-2575008>.

11.10.2 Безгръбначни

- Battiston, R. (2016). *Mantis religiosa* (богомолка). Червен списък на застрашените видове на IUCN за 2016 г.: e.T44793247A44798476. [http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-1.RLTS.T44793247A44798476.en.](http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-1.RLTS.T44793247A44798476.en;);
- Brunner von Wattenwyl, C. (1882). *Prodromus der Europaischen Orthopteren*. Leipzig, 466 p.;
- Bulimar, F. (1973). Екологичен поглед върху ларвите на одонатите (Ord. Odonata, Cl. Insecta) от делтата на река Дунав. Научни годишници на Унив. Ал. И. Куза от Яш (нова серия) разд. II., 19(1): 171-177;
- Cardei, F., Bulimar, F. (1965). *Fauna RPR Odonata*, Vol. VII, Fasc. 5;
- Chobanov, DP, Grzywacz, B., Iorgu, IS, Ciplak, B., Ilieva, MB, Warchałowska-Śliwa, E. (2013). Review of the Balkan Isophya (Orthoptera: Phaneropteridae) with particular emphasis on the *Isophya modesta* group and remarks on the systematics of the genus based on morphological and acoustic data. (Преглед на балканските изофии (Orthoptera: Phaneropteridae) с акцент върху групата *Isophya modesta* и бележки върху систематиката на рода въз основа на морфологични и акустични данни.) *Zootaxa* 3658 (1): 1–81;
- Crisan, A. (1993). Данни за семейство Chrysomelidae (Coleoptera) в южната част на делтата на Дунав, *An. St. Inst. Circle*, том II: 67-74;
- Crisan, A. (1994). Нови данни за семейство Chrysomelidae (Coleoptera) в биосферния резерват Делтата на Дунав, *An. St. Inst. Circle*. Делтата на Дунав, Тулча, том III: 159-166;
- Dinca, V., Cuvelier, S., Székely, L., Vila, R. (2009). Нови данни за Rhopalocera (Lepidoptera) от Добруджа (Югоизточна Румъния) *Phegea* 37 (1) 1-21;
- Fagaras, M., Skolka, M., Anastasiu, P., Cogalniceanu, D., Negrean, G., Banica, G., Tudor, M., Samoila, C. (2008). Биоразнообразие в крайбрежната зона на Добруджа между нос Мидия и нос Калиакра. *Ex Ponto*, Констанца, 451 p. (на румънски език);
- Fusu, L., Stan, M., Dascalu, MM (2015). *Coleoptera*. В: Iorgu IS (ed.) Синтезирано ръководство за мониторинг на безгръбначни видове от интерес за Общността в Румъния. ISBN: 978-606-92462-3-8, Букурещ, 159 стр. (на румънски език);
- Hochkirch, A., Nieto, A., García Criado, M., Cálix, M., Braud, Y., Buzzetti, FM, Chobanov, D., Odé, B., Presa Asensio, JJ, Willemse, L., Zuna-Kratky, T., Barranco Vega, P., Bushell, M., Clemente, ME, Correas, JR, Dusoulier, F., Ferreira, S., Fontana, P., García, MD, Heller, K.- G., Iorgu, IS, Ivković, S., Kati, V., Kleukers, R., Krištín, A., Lemonnier-Darcemont, M., Lemos, P., Massa, B., Monnerat, C., Papapavlou, KP, Prunier, F., Pushkar, T., Roesti, C., Rutschmann, F., Sirin, D., Skejo, J., Szövényi,

- G., Tzirkalli, E., Vedenina, V., Barat Domenech, J., Barros, F., Cordero Tapia, PJ, Defaut, B., Fartmann, T., Gomboc, S., Gutiérrez-Rodríguez, J., Holuša, J., Illich, I., Karjalainen, S., Kočárek, P., Korsunovskaya, O., Liana, A., López, H., Morin, D., Olmo-Vidal, JM, Puskás, G., Savitsky, V., Stalling, T., Tumbrinck, J (2016), Европейски червен списък на скакалци, щурци и дървесни скакалци. Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз;
- Ienistea, M. (1968). Die Hydraeniden Rumaniens (Coleoptera, Hydraenidae), в трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“, том VIII (2): 759-795;
 - Iorgu, IS (2009). *Bradyporus dasypus* (Illiger, 1800) (Orthoptera: Tettigoniidae): някои етологични аспекти и разпространение в Румъния. Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“ 52: 143–149;
 - Iorgu, IS (2011). *Metrioptera amplipennis* и *Metrioptera oblongicollis*: два нови вида дървесни скакалци за румънската фауна. North-Western Journal of Zoology 7(2): 229–235;
 - Iorgu, IS (2012). Биоакустика на *Isophya dobrogensis*, румънски ендемичен дървесен скакалец: (Orthoptera: Phaneropteridae). Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“ 55(1): 51–56;
 - Iorgu, IS (ed.) (2015). Синтезирано ръководство за мониторинг на безгръбначни видове от интерес за Общността в Румъния. ISBN: 978-606-92462-3-8, Букурещ, 159 стр. (на румънски език);
 - Iorgu, IS, Chobanov, DP, Iorgu, EI (2017) The unexpected finding of *Parapholidoptera castaneoviridis* in south-eastern Romania (Insecta, Orthoptera, Tettigoniidae) (Неочаквана находка на *Parapholidoptera castaneoviridis* в Югоизточна Румъния (Insecta, Orthoptera, Tettigoniidae)). ZooKeys 643: 87-96 г.
 - Iorgu, IS Pisica, EI, Pais, LM (2008). The Orthoptera associations (Insecta: Orthoptera) from Letea Sand Bank and Sulina (Danube Delta Biosphere Reservation, Romania) (Асоциации Orthoptera (Insecta: Orthoptera) от пясъчния бряг на Летеа и Сулина (Биосферен резерват Делтата на Дунав, Румъния)). Brukenthal Acta Musei III.3: 111–122;
 - Isvoranu, V., Boghean, V. (1980). New species of odonates for the Danube Delta, Biology studies and research, Animal Biology Series (Нови видове одонати за делтата на Дунав, Биологични проучвания и изследвания, Серия Биология на животните), том 32, № 2, стр. 147-150;
 - Kalkman, VJ, Boudot, JP, Bernard, R., Conze, KJ, De Knijf, G., Dyatlova, E., Ferreira, S., Jović, M., Ott, J., Riservato, E., Sahlén, G. (2010). Европейски червен списък на водните кончета. Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз;
 - Kis, B. (1962). *Saga italica gracilis* neue Unterart aus Rumänien (Orthoptera, Tettigoniidae). Annales Historico – Naturales musei Nationalis Hungarici, Pars Zoologica 54: 255–258 (на немски език);

- Kis, B. (1963). Orthoptera from Dobrogea. *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Serias Biologia* 2: 83–103 (на румънски език);
- Kis, B. (1967). Ord. Orthoptera. L'entomofaune des forêts du sud de Dobroudja. Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“ 7: 107–113 (на френски език);
- Kis, B. (1993). Произход на ортоптерната фауна в биосферния резерват Делтата на Дунав. Научни годишници на Института за делтата на Дунав 2: 63–66 (на румънски език);
- Kis, B. (1994). *Isophya dobrogensis* eine neue Orthopteren-art aus Rumänien. Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“ 34: 31–34 (на немски език);
- Kis, B., Vasiliu, M. (1968). Ord. Mantodea et Orthoptera. The Entomofaune of Ile de Letea (Delta du Danube). Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“ 9: 75–30 (на френски език);
- Knechtel, KW, Popovici-Biznosanu, A. (1959). Orthoptera. Orders Saltatoria, Dermaptera, Blattodea, Mantodea. Fauna of the Romanian Republic, *Insecta*, 7(4), 336 p. (на румънски език);
- Köhler, G. (1988). Notizen zur Orthopterenfauna des Donaudeltas (SR Rumänien). *Entomologische Nachrichten und Berichte* 32: 175-178 (на немски);
- Lehrer, AZ, Kis, B. (1981). Mapping of Ensifera orthopterans from northern Dobrogea. *Hierasus Yearbook* 4: 553–587 (на румънски език);
- Wolf, G. (2007). Месоядни и всеядни видове от разред Orthoptera, регистрирани в биосферния резерват Делтата на Дунав. Научни годишници на Института за делтата на Дунав 13: 55–58;
- Wolf, G. (2009). Средиземноморски елементи в ортоптерофауната на континентална Добруджа. Годишник по природни науки на университета Овидиус, серия Биология – екология 9: 57–64;
- Wolf, G. (2011). *Zeuneriana amplipennis* – new orthoptera species (Insecta) for the Danube Delta Biosphere Reserve. *Romanian Journal of Zoology* 56(1): 75–80;
- Wolf, G. (2012). Видове Orthoptera (Insecta) от биосферния резерват Делтата на Дунав (Румъния). Научни годишници на Института за делтата на Дунав 18: 57–68;
- Wolf, G. (2013). Orthoptera от биосферния резерват Делтата на Дунав. *Deltaica* 2, 49 p.;
- Mann, J. (1866). Aufzählung der im Jahre 1865 in der Dobrudscha gesammelten Schmetterlinge. *Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft Wien* 16: 1–40;
- Ostafciuc, V. (1994). Фауна от стафилиниди (Coeloptera – Staphilinidae) и елатериди (Coleoptera – Elateridae) в биосферния резерват Делтата на Дунав, *An. St. Inst. Circle. Делтата на Дунав, Тулча*, том III: 85-86;

- Pais, LM, Iorgu, IS (2007/2008). Ортоптерите (Insecta: Orthoptera) на лагунния комплекс Разелм – Синое (Биосферен резерват Делтата на Дунав, Румъния). Румънско списание по биология – зоология 52-53: 13–21;
- Pisica, EI, Iorgu, IS (2006). Предварителни данни за фауната на Orthoptera (Insecta) от Северна Добруджа (Румъния). Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“ 49: 119–128;
- Pisica, EI, Iorgu, IS, Pais, LM (2007). The diversity of the orthoptera fauna (Insecta: Orthoptera) on Grindul Caraorman (Danube Delta). 8th National Conference for Environmental Protection through Biotechnologies and 5th National Ecosanogenesis Conference, Brasov, pp. 69–75 (на румънски);
- Plattner, H. (1968). Bemerkungen uber die Larven und Exuvien der Odonata Rumanien, Faunistische Abhandlungen, Staatliches Museum fur Tierkunde in Dresden, 7(2): 52 – 60;
- Plattner, H. (1968). Ord. Odonata, in L'entomofaune de l'ile de Letea (Delta du Danube), Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, IX: 67-73;
- Popescu-Gorj, A. (1959). New data on the Lepidoptera of Dobrogea. Acad. RPR., Stud. research biol. serum. biol. anim., Bucharest 11(1): 7–25;
- Popescu-Gorj, A., Draghia, I. (1964). New studies on the Lepidoptera of Northern and Southern Dobroudja. Acad. RPR Rev. Rome. of Biol. serum. Zool., Bucharest 9(1): 27–38;
- Popescu-Gorj, A., Draghia, I. (1967). Ord. Lepidoptera. – In: Scobiola-Palade, X. & Popescu-Gorj, A. L'Entomofaune des forêts du sud de Dobroudja. Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“, Букурещ 7: 181–212, 6 pls.;
- Popescu-Gorj, A., Olaru, V., Draghia, I. (1972). Ord. Lepidoptera. – In: L'Entomofaune du Grind Caraorman (Delta du Danube). Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“, Букурещ 12: 181–206;
- Por, F. (1956). Considerations on the odonate fauna of the Romanian People's Republic, Scientific Bulletin, Biology and Agricultural Sciences Section, 8(1): 155-166;
- Rákosy, L., Székely, L. (1996). Macrolepidoptera from southern Dobrogea. Entomologica Romanica 1: 17–62;
- Rákosy, L., Wieser, C. (2000). Das Macin Gebirge (Romanian, Northern Dobrudscha). Ein durch hohe Biodiversität geschätzliches Refugium relikitärer Arten. Fauna und Flora, unter besonder Beschreibung der Schmetterlinge und der Vegetationsverhältnisse. — Carinthia II, Klagenfurt. 190/110: 7–116;
- Ruicanescu, A. (1995). Contributions to the faunal and ecological study of buprestoids from the Danube Delta Biosphere Reserve (Coleoptera: Buprestoidea), Bul. Inf. Shock. Leap. Rom., 6 (1-2): 105-125;

- Rusti, D. (1993). Faunal news from Dobrogea (Insecta: Lepidoptera). Bul. inf. Shock. slimy Rom., Cluj-Napoca 4(1): 17–18;
- Saussure, MH (1897). Orthoptère nouveau de Roumanie. Bulletin of the Bucharest Science Society – Romania 6(1): 542–543 (на френски език);
- Seraphim, R. (1993a). Contribution a la connaissance des Coleopteres Cerambycides (Coleoptera, Cerambycidae) du Delta du Danube et du Complex lagunaire Razelm (Roumanie), в трудове на музей „Григоре“, „Антипа“, XXX III, 235-246;
- Seraphim, R. (1993b). La liste des especes de Coleopteres Coccinellides (Coleoptera, Coccinellidae) du Danube et du Complex lagunaire Razelm (Roumanie), в трудове на музей „Григоре Антипа“, XXX III, 247-255;
- Seraphim, R. (1994). Donnees sur la tribu Scymnini (Coleoptera: Coccinellidae) en Roumanie, Trav. Природонаучния музей „Григоре Антипа“, том XXXIV: 95-115;
- Skolka, M. (1994). Data on the lepidoptera from Dobrogea (Grypocera, Rhopalocera). Bul. inf. Shock. slimy rom. 5(3–4): 223–243;
- Stan, M. (2017). On the Rove Beetles (Coleoptera: Staphylinidae) from Danube Delta Biosphere Reserve in the Coleoptera Collections на Национален природонаучен музей „Григоре Антипа“. Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, Букурещ 60 (2) 463–476;
- Stanescu, M. (1997). New data concerning the Lepidoptera fauna of southern Dobrogea (Romania). Трудове на Природонаучния музей „Григоре Антипа“, Букурещ 39: 91–107;
- Székely, L. (2018). The Macrolepidoptera (Insecta) of the Razelm-Sinoe Lagoon Complex (Dobrogea, Romania). J. Wetlands Biodiversity 8: 113-148;
- Székely, L., Dinca, V., Juhász, I. (2011). Macrolepidoptera from the steppes of Dobrogea (south-eastern Romania). Phegea 39 (3) 85-106;
- Székely, L., Stanescu, M., Vizauer, T.-C. (2015). Lepidoptera. В: Iorgu IS (ed.) Синтезирано ръководство за мониторинг на безгръбначни видове от интерес за Общността в Румъния. ISBN: 978-606-92462-3-8, Букурещ, 159 стр. (на румънски език);
- Teodor, L. (1993). Contributions to the knowledge of curculionids (Coleoptera) from the Danube Delta, An. St. Inst. Circle. Делтата на Дунав, Тулча, том II: 193-196;
- Teodor, L., Traian, M. (1996). New contributions to the knowledge of curculionids from the Danube Delta Biosphere Reserve (Coleoptera: Curculionidae), Bul. Inf. Shock. Leap. Rom., 7 (3-4): 261-269;
- Van Swaay, C., Cuttelod, A., Collins, S., Maes, D., López Munguira, M., Šašić, M., Settele, J., Verovnik, R., Verstrael, T., Warren, M. ., Wiemers, M., Wynhof, I. (2010). European Red List of Butterflies. Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз;

- *** The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2019.2. www.iucnredlist.org.

11.10.3 Влечуги

- Wolfgang Böhme, Petros Lymberakis, Rastko Ajtic, Varol Tok, Ismail H. Ugurtas, Murat Sevinç, Pierre-André Crochet, Idriz Haxhiu, László Krecsák, Bogoljub Sterijovski, Lymberakis, Jelka Crnobrnja Isailovic, Podloucky, Dan Cogalniceanu, Aziz Avci . (2009). *Podarcis tauricus*. The IUCN Red List of Threatened Species (2009): e.T61554A12515695.
<http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2009.RLTS.T61554A12515695.en>. Изтегляне на 20 август 2019 г.
- Arnold, EN, Burton, JA (1978). *A Field Guide to the Reptiles and Amphibians of Britain and Europe*
- Botnariuc, N. & Tatole, V. (2005). *Red Book of Vertebrates from Romania*, Национален природонаучен музей „Григоре Антипа“, Букурещ, ISBN 973-0-03943-7b
- Cogalniceanu, D., Samoila, C., Tudor, M., Skolka, M. (2008). Amphibians and reptiles from the Black Sea coast area between Cape Midia and Cape Kaliakra, In: *Comparative studies regarding the biodiversity of coastal habitats, the anthropogenic impact and the possibilities of conservation and restoration of habitats of European importance between Cape Midia and Cape Kaliakra*
- Cogalniceanu, D., Rozyłowicz, L. (2013). Diversity and distribution of reptiles in Romania, *ZooKeys*, 341, 49-76, doi: 10.3897/zookeys.341.5502
- Fuhn, I. (1961). *Fauna of the Romanian People's Republic: Reptilia*, XIV, fasc. 2, Publishing House of the Romanian People's Republic Academy
- Kiritescu, C. (1930). *Research on the herpetological fauna of Romania*, "Cartea Romaneasca", Bucharest
- Jelka Crnobrnja Isailovic, Milan Vogrin, Claudia Corti, Valentin Pérez Mellado, Paulo Sá-Sousa, Marc Cheylan, Juan Pleguezuelos, Hans Konrad Nettmann, Bogoljub Sterijovski, Petros Lymberakis, Richard Podloucky, Dan Cogalniceanu, Aziz Avci. (2009). *Lacerta viridis*. The IUCN Red List of Threatened Species (2009): e.T61530A12507156.
<http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2009.RLTS.T61530A12507156.en>. Изтегляне на 20 август 2019 г.
- Aghasyan, A., Avci, A., Tuniyev, B., Crnobrnja-Isailovic, J., Lymberakis, P., Andrén, C., Cogalniceanu, D., Wilkinson, J., Ananjeva, NB, Üzümlü, N. , Orlov, NL, Podloucky, R., Tuniyev, S., Kaya, U., Böhme, W., Ajtic, R., Tok, V., Ugurtas, IH, Sevinç, M., Crochet, P.-A ., Haxhiu, I., Sterijovski, B., Borkin, L., Milto, K., Golynsky, E., Rustamov, A, Nuridjanov, D., Munkhbayar, K. & Shestapol, A. (2017). *Dolichophis caspius*. Червен списък на застрашените видове на IUCN за

2017 г.: e.T157267A746211. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T157267A746211.en>. Изтегляне на 20 август 2019 г.

- Rouag, R., Ziane, N., Benyacoub, S. (2017). Home range of the spur-thighed tortoise, *Testudo graeca* (Testudines, Testudinidae), in the National Park of El-Kala, Algeria, *Vestnik zoologii*, 51, 1, 45-52, DOI 10.1515/vzoo-2017-0007
- Tortoise & Freshwater Turtle Specialist Group 1996 *Testudo graeca*. The IUCN Red List of Threatened Species (1996): e.T21646A9305693. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.1996.RLTS.T21646A9305693.en>. Изтегляне на 04 септември 2019 г.

11.10.4 Земноводни

- ***Dobrogea Water Basin Administration – Littoral. (2016). Adequate evaluation study for the objective "Coastal erosion reduction phase II (2014 – 2020)";
- Aghasyan, A., Avci, A., Tuniyev, B., Crnobrnja-Isailovic, J., Lymberakis, P., Andrén, C., Cogalniceanu, D., Wilkinson, J., Ananjeva, NB, Üzümlü, N., Orlov, NL, Podloucky, R., Tuniyev, S., Kaya, U., Stöck, M., Khan, MS, Kuzmin, S., Tarkhnishvili, D., Ishchenko, V., Papenfuss, T., Degani, G., Ugurtas, IH, Rastegar-Pouyani, N., Disi, AM, Anderson, S., Beebee, T. & Andreone, F. (2015). *Bufotes viridis* (errata version published in 2016). Червен списък на застрашените видове на IUCN за 2015 г.: e.T155333A86444583. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2015-1.RLTS.T155333A74514442.en>. Изтегляне на 25 август 2019 г.;
- Arnold, EN, Burton, JA (1978). A Field Guide to the Reptiles and Amphibians of Britain and Europe;
- Botnariuc, N. & Tatole, V. (2005). Red Book of Vertebrates from Romania, Национален природонаучен музей „Григоре Антипа“, Букурещ, ISBN 973-0-03943-7;
- Cogalniceanu, D., Rozyłowicz, L. (2014). Amphibian conservation and decline in Romania, In book: *Amphibian Biology*, Chapter 49, Publisher: Pelagic Publishing;
- Cogalniceanu, D., Samoila, C., Tudor, M., Skolka, M. (2008). Amphibians and reptiles from the Black Sea coast area between Cape Midia and Cape Kaliakra, In: Сравнителни проучвания на биоразнообразието на крайбрежните местообитания, антропогенното въздействие и възможностите за опазване и възстановяване на местообитания от европейско значение между нос Мидия и нос Калиакра;
- Cogalniceanu, D., Szekely, P., Samoila, C., Iosif, R., Tudor, M., Plaiasu, R., Stanescu, F., Rozłowicz, L. (2013). Diversity and distribution of amphibians in Romania, *ZooKeys*, 296, 35-57, 10.3897/zookeys.296.4872;

- Covaciu-Marcov, SD., Ghira, I., Cicort-Lucaciu, AS., Sas, I., Strugariu, A., Bogdan, V. (2006). Принос към познанието за географското разпространение на херпетофауната на Добруджа, Румъния, *North-Western Journal of Zoology*, 2, 2, 88-125;
- Daversa, D., Muths, E., Bosch, J. (2012). Моделите на наземно придвижване на обикновената жаба (*Bufo bufo*) в Централна Испания разкриват местообитания с конзервационно значение, *Journal of Herpetology*, 46, 4, 658-664;
- Fuhn, I. (1960). Фауна на Румънската народна република: *Amphibia*, XIV, fasc. 1;
- Kiritescu, C. (1930). Изследване на херпетологичната фауна на Румъния, "Cartea Romaneasca", Букурещ;
- Sergius Kuzmin и кол. (2009). *Pelophylax esculentus*. Червен списък на застрашените видове на IUCN за 2009 г.: e.T58594A11794484;
- Szekely, P., Plaiasu, R., Tudor, M., Cogalniceanu, D. (2009). The Distribution and conservation status of amphibians in Dobrudja (Romania) (Разпространение и природозащитен статус на земноводните в Добруджа (Румъния)), *Турско списание по зоология*, 33, 147-156;
- Ugur Kaya, Aram Agasyan, Aziz Avisi, Boris Tuniyev, Jelka Crnobrnja Isailovic, Petros Lymberakis, Claes Andr en, Dan Cogalniceanu, John Wilkinson, Natalia Ananjeva, Nazan  z m, Nikolai Orlov, Richard Podlousky, Sako Tuniyev, U?ur Kaya 2009. Nyla the tree Червен списък на застрашените видове на IUCN (2009 г.) e.T10351A3197528. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2009.RLTS.T10351A3197528.en>. Изтегляне на 25 август 2019 г.

11.10.5 Птици

- Avibase – Световната база данни за птици;
- Бернска конвенция (Конвенция за опазване на европейската дива флора и фауна и природните местообитания);
- BirdLife International 2019 – Червен списък на застрашените видове на IUCN,
- Директива за птиците (Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици);
- Бонска конвенция (Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни)
- Справочник на птиците на World Alive (<https://www.hbw.com/>);
- *Raptors of the World* (Грабливите птици на света) (Ferguson-Lees and Christie, 2001)
- Онлайн база данни на Румънското орнитологично дружество „Птици от Румъния“ (<http://pasaridinromania.sor.ro/>).

- The Complete Birds of the Western Palearctic (Пълният списък на птиците в Западна Палеарктика) (CD);
- Telfer, TC, JL Sincok, GV Byrd, and JR Reed. 1987. Привличане на хавайските морски птици към светлини: усилията за опазване на околната среда и влиянието на фазата на луната. *Wildlife Society Bulletin* 15; Russell, RW 2005. Взаимодействие между мигриращите птици и морските нефтени и газови платформи в северната част на Мексиканския залив: Окончателен доклад. Министерство на вътрешните работи на САЩ, Служба за управление на минералните ресурси, регион OCS в Мексиканския залив, Ню Орлиънс, Лос Анджелис. Прочуване на OCS MMS 2005-009.

11.10.6 Прилепи

- 57/2007, О. Извънредна правителствена наредба № 57/2007 относно режима на защитените природни територии, опазването на природните местообитания, дивата флора и фауна, одобрена с изменения и допълнения със Закон № 49/2011 (2011 г.). Neamt IT Company, Lex Expert;
- 92/43/ЕИО. Директива на ЕС за местообитанията (92/43/ЕИО) за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (1992);
- Ahlén, I., & Baagøe, H. J., 1999, Use of ultrasound detectors for bat studies in Europe: experiences from field identification, surveys, and monitoring. (Използване на ултразвукови детектори за изследване на прилепите в Европа: опит от идентифициране, проучвания и мониторинг на терен.) *Acta Chiropterologica*, 1(2), 137–150;
- Botnariuc, N., & Tatole, V., 2005, Red Book of vertebrates from Romania (Червена книга на гръбначните животни от Румъния). Букурещ: Румънска академия, Национален природонаучен музей „Григоре Антипа“;
- Červený, J., 1982, Notes on the Bat Fauna (Chiroptera) of Romanian Dobrogea. (Бележки върху фауната на прилепите (Chiroptera) в Руманска Добруджа) *Nyctalus (NF)*, 1(1982), 349–357;
- Csósz, I., Jére, C., Bücs, S., Bartha, C., Barti, L., & Szodoray-Parádi, F., 2015, The presence of Mehely's horseshoe bat *Rhinolophus mehelyi* in South-Western Romania. (Присъствие на подкованоса на Мехели *Rhinolophus mehelyi* в Югозападна Румъния.) *North-Western Journal of Zoology*, 11(art.152801);
- Dietz, C., Kiefer, A., 2016, Bats of Britain and Europe (Прилепите на Великобритания и Европа). Лондон: Bloomsbury Wildlife;
- Doba, A., Papp, T., Nistorescu, M., Nagy, AA, Stanescu, S., & Mantoiu, D. Stefan, 2016, Good practice guide for the planning and implementation of investments in the wind energy sector (Ръководство на добрите практики за планиране и изпълнение на инвестиции в сектора на вятърната енергия). Букурещ: Milvus Group Association, EPC Environmental Consultancy SR;

- Dragu, A., & Borissov, I., 2011, Low genetic variability of *Rhinolophus mehelyi* (Mehely's horseshoe bat) in Romania. (Ниска генетична изменчивост на *Rhinolophus mehelyi* (подковонос на Мехели) в Румъния.) *Acta Theriologica*, 56(4), 383–387;
- Dumitrescu, M., Orghidan, T., & Tanasachi, J., 1963, The spread of chiroptera in the Republic of Romina. (Разпространение на хироптерите в Република Румъния.) *Трудове на Института по спелеология „Emil Racovita“ XXXIV*, 509–576;
- Dumitrescu, M., Orghidan, T., & Tanasachi, J., 1965, Принос към монографичното изследване на пещерата Лиману. *Трудове на Института по спелеология „Emil Racovita“ 4*, 21–58;
- Dumitrescu, M., Orghidan, T., Tanasachi, J., & Georgescu, M., 1965, Пещерата Лиману. *Travaux de L'Institut de Speologie “Emile Racovitza,” 4*, 21–58;
- ЕС, 1979, Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания, Берн, 1979 г.;
- Hutson, AM, Mickleburgh, SP, & Racey, PA, 2001, *Microchiropteran bats, Global Status Survey and Conservation Action Plan*. (Микрохироптерни прилепи, глобално проучване на състоянието и план за действие за опазване.) IUCN/SSC Специализирана група по хироптерите, Гланд, Швейцария и Кеймбридж, Великобритания;
- Ifrim, I., & Rosora, V., 2007, Предварителни аспекти на специфичния състав на прилепната фауна от три пещери в Добруджа. *Научни хроники на университета „Al. I. Cuza“ Iasi, s. Biologie Animala, LIII*, 239-244;
- Juvara, I., 1967, Mites from the fam. Spiturnicidae and Dermanyssidae (Mesostigmata: Gamasina) parasites on chiroptera from Romania (Акари от сем. Spiturnicidae и Dermanyssidae (Mesostigmata: Gamasina), паразитиращи по хироптерите от Румъния) *Трудове на Института по спелеология „Emil Racovita“ VI*, 183–192;
- Lieth, H., 1974, *Phenology and Seasonality Modeling* (Моделиране на фенологията и сезонността), Ню Йорк, Springer-Verlag, 1974;
- Mantoiu, D. Stefan, Chisamera, G., Chachula, OM, Marginean, G., Irina, P., Viorel, P., ... Sandric, IC, 2015, A bat fatality risk model at wind farms in Dobrogea, Romania, using a GIS approach (Модел на риска от смъртност при прилепите във вятърните паркове в Добруджа, Румъния, с използване на ГИС подход). На 4-та международна среща за прилепите в Берлин. Берлин: 4-та международна среща за прилепите;
- Mantoiu, D. Stefan, Chisamera, G., Popescu-Mirceni, R., Stanciu, CR, Marginean, G., & Chachula, OM, 2014, Bat distribution in the Dobrogea area, Romania (Разпространение на прилепите в района на Добруджа, Румъния). На Международния зоологически конгрес на музея „Григоре Антипа“ в Букурещ;

- Mantoiu, D. Stefan, Kravchenko, K., Lehnert, LS, Kramer-Schadt, S., Vlashcenko, A., Mirea, I.-C., ... Voight, CC, 2016, Bat migration in the western Black Sea area: stable isotopes analysis (δ^2 Hf), ultrasound monitoring and wind turbine mortality events Миграция на прилепите в западната част на Черно море: анализ на стабилни изотопи (δ^2 Hf), ултразвуков мониторинг и случаи на смъртност от ветрогенератори). На Международния зоологически конгрес на музея „Григоре Антипа“ в Букурещ (стр. 74–75);
- Murariu, D., Chisamera, G., Mantoiu, DS, & Pocora, I., 2016, Romanian Fauna – Mammalia Volume XVI, Fascicle 3, Chiroptera (Vol. XVI) (Румънска фауна – бозайници (Mammalia), том XVI, раздел 3, хироптери (Chiroptera) (том XVI)). Букурещ: Издателство на Румънската академия;
- Nagy, Z., Barti, L., Dóczy, A., Jére, C., Postawa, T., Szántó, L., ... Szodoray-Parádi, F., 2005, Survey of Romania's underground bat habitats. Status and distribution of cave dwelling bats. (Проучване на подземните местообитания на прилепите в Румъния. Състояние и разпространение на прилепите, обитаващи пещери.) Доклад за BP Conservation Programme. Клуж-Напока;
- Pocora, I., & Pocora, V., 2011a, Bat Communities in four Dobrogean Caves (Romania) (Общности на прилепите в четири добруджански пещери (Румъния)). Научни хроники на университета „Al. I. Cuza" Iasi, s. Biologie Animala, LVII, 107-124;
- Pocora, I., & Pocora, V., 2011b, Seasonal distribution of cave-dwelling bats and conservation status of underground habitats in Moldova and Dobrogea (Romania) (Сезонно разпределение на прилепите, обитаващи пещери, и природозащитен статус на подземните местообитания в Молдова и Добруджа (Румъния)). Изследвания и проучвания в областта на биологията, Университет Бакъу, 20(2), 72–83;
- Pocora, I., & Pocora, V., 2012, Practical guide for bat identification using sonograms (Практическо ръководство за идентифициране на прилепи с помощта на сонограми). Яш: Университетско издателство „Alexandru Ioan Cuza“;
- Radulet, N., 1994, Contributions to the knowledge of the distribution and the biology of *Myotis capaccinii* (Bonaparte, 1837) (Chiroptera: Vespertilionidae) in Romania (Принос към познаването на разпространението и биологията на *Myotis capaccinii* (Bonaparte, 1837) (Chiroptera: Vespertilionidae) в Румъния). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, Букурещ XXXIV, 401–409;
- Radulet, N., 2005, Contributions to the knowledge of the mammal fauna from Dobrogea (Romania) (Принос към познаването на фауната на бозайниците от Добруджа (Румъния)). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, Букурещ XLVIII, 417–425;
- Radulet, N., Stanescu, M., 1996, Contributions to the knowledge of southern mammals from Dobrogea (Romania) (Принос към познаването на южните бозайници от Добруджа

(Румъния)). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, Букурещ XXXVI, 373–384;

- UNEP, Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни, Бон, 1979 г. (1979 г.).

11.10.7 Бозайници (различни от прилепи)

- Ausländer, D., Hellwing, S. (1957a). Ecological observations on the small mammals of the forest protection screens of the "Trajan Wave"; special references concerning their dynamics (Екологични наблюдения върху дребните бозайници в защитните горски зони на Траянов вал (Valu lui Traian); специални сведения за тяхната динамика). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 1: 111–139;
- Ausländer, D., Hellwing, S. (1957b). Beiträge zur variability und biologie der streifenmaus (*Sicista subtilis nordmanni* Keys. et Blas, 1840). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 1: 255-274;
- Barbu, P., Popescu, A. (1965). The variation of food in *Asio otus* (L.) from Padurea Comorova (Reg. Dobrogea), established with the help of *ingluvii*. (Вариацията на храната при *Asio otus* (L.) от Padurea Comorova (регион Добруджа), установена с помощта на *ingluvii*). Изследвания и проучвания в областта на биологията, серия „Зоология“, 17 (2): 187-195. (на румънски);
- Cogălniceanu, D., Rozyłowicz, L., Székely, P., Samoilă, C., Stănescu, F., Tudor, M., Székely, D., Iosif, R. (2013a). Diversity and distribution of reptiles in Romania (Разнообразие и разпространение на влечугите в Румъния). *ZooKeys*, 341, 49–76;
- Cogălniceanu, D., Székely, P., Samoila, C., Iosif, R., Tudor, M., Plaiasu, R., Stănescu, F., Rozyłowicz, L. (2013b). Diversity and distribution of amphibians in Romania (Разнообразие и разпространение на земноводните в Румъния). 35-57;
- Cuzic, M., Marinov, M. (2002). *Martes foina* (Erxleben, 1777) Mammalia, Carnivora, in Dobrudja. Научни годишници на Института за изследвания и развитие на делтата на Дунав. 55-59;
- Cuzic, M., Marinov, M. (2004). Data on the situation of the European mink population (*Mustela lutreola* L, 1761) (Mammalia, Carnivora, Mustelidae) in several areas of the Danube Delta Biosphere Reserve (Данни за състоянието на популацията на европейската норка (*Mustela lutreola* L, 1761) (Mammalia, Carnivora, Mustelidae) в няколко района на биосферния резерват „Делтата на Дунав“). Музей „Брукентал“ – Изследвания и комуникации – *St. Nat.*, 29, 231-239;
- Cuzic, M., Cuzic, V. (2008). Faunal data on mammals from the area of Furtuna Lake in the Danube Delta (Фаунистични данни за бозайници от района на езерото Фуртуна в делтата на Дунав). *Brukenthal Acta Musei*;

- Dumitrescu, M., Orghidan, Tr., Tanasachi, J. (1958). Пещерата от Гура Добруджа. Годишник на Геологическия комитет, 31: 461-482. (на румънски);
- Dumitrescu, M., Tanasachi, J., Orghidan, Tr. (1962–1963). Разпространение на хироцерите в RPR, Трудове на Института по спелеология „Emil Racovita“, ред. RPR Academy, 1-2: 509-575. (на румънски);
- Dumitrescu, M., Orghidan, Tr., Tanasachi, J., Georgescu, M. (1965). Contributions to the monographic study of the Limanu Cave (Принос към монографичното изследване на пещерата Лиману). Трудове на Института по спелеология „Emil Racovita“, ред. RSR Academy, 4: 21-58. (на румънски);
- Franklin, J. (2010). Mapping Species Distributions. Spatial Inference and Prediction (Картографиране на разпространението на видовете. Пространствени изводи и прогнози);
- Hamar, M., Schutowa, M. (1966). Neue daten über die geographische veränderlichkeit und die entwicklung der gattung Mesocricetus Nehring, 1898 (Glires, Mammalia). Z. Säugetierkunde, 31, 237–251;
- Hellwing, S., Schnapp, B. (1960). Populations-ökologische Forschungen an Kleinsäugetern zu Valul lui Traian in den Jahren 1955-1957. Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 2: 337-378;
- Iana, S. (1970). Фаунистични новости в екосистемите на Южна Добруджа. Изследвания и комуникации. Suceava Nature Protection: 17-23. (на румънски);
- Ionescu, O., Ionescu, G., Adamescu, M., Cotovelea, A. (2013). Synthetic monitoring guide for mammal species of community interest in Romania (Синтезирано ръководство за мониторинг на видове бозайници от интерес за Общността в Румъния), Издател: Silvica;
- Kiss, BJ (2004). The current situation of the wolf (Canis lupus L.) in the Danube Delta (Актуалното състояние на вълка (Canis lupus L.) в делтата на Дунав). Делтата на Дунав II, Проучвания и изследвания в областта на природните науки и музеологията, 175-182;
- Kiss, JB, Dorosencu, A., Marinov, ME, Alexe, V., Bozagievici, R. (2012a). Considerations regarding the occurrence of the Eurasian Beaver (Castor fiber Linnaeus 1758) in the Danube Delta (Romania) (Изводи относно разпространението на бобъра (Castor fiber Линея 1758) в делтата на Дунав (Румъния)). Научни годишници на Института за делтата на Дунав, 18, 49–56;
- Kiss, BJ, Dorosencu, A., Sándor, AD, Marinov, M., Alexe, V. (2012b). The territorial spread of the stone marten (Martes foina) in Dobrogea and its occurrence in the Danube Delta (Териториалното разпространение на белката (Martes foina) в Добруджа и нейната поява в делтата на Дунав.). Списание за горско и ловно стопанство, 31;

- Kiss, JB, Marinov, M., Alexe, V., Dorosenco, A. (2014). Eurasian Beaver (*Castor fiber* L. 1758), Pine Marten (*Martes martes* L. 1758) and Stone Marten (*Martes foina* / Erxleben, 1777) in the Danube Delta (Romania) (Европейски бобър (*Castor fiber* L. 1758), златка (*Martes martes* L. 1758) и белка (*Martes foina* / Erxleben, 1777) в делтата на Дунав (Румъния)). *Beitrage zur Jagd-und Wildforschung*, 39, 347–355;
- Marches, G. (1970). Данни за разпространението и научното и практическото значение на някои бозайници от Добруджа. *Опазване на природата*, 14 (2): 165-180. (на румънски);
- Miu, I., Chisamera, G., Popescu, VD, Iosif, R., Nita, A., Manolache, S., Gavril, VD, Cobzaru, I., Rozylowicz, L. (2018). Conservation priorities for terrestrial mammals in Dobrogea Region, Romania (Приоритети за опазване на сухоземните бозайници в Добруджа, Румъния). *Zookeys* 792: 133-158;
- Murariu, D. (1996). Mammals of the Danube Delta (Romania) (Бозайници от делтата на Дунав (Румъния)). *Travaux du Museum National d'Histoire Naturelle*, XXXVI, 361–371;
- Murariu, D. (2000). Фауна на Румъния. Vol. XVI – Mammalia, Fasc. 1 – Насекомоядни (Insectivora), издание на Румънската академия, 142 стр.;
- Murariu, D. (2004). Фауна на Румъния. Vol. XVI – Mammalia, Fasc. 3 – Lagomorpha, Cetacea, Artiodactyla, Perissodactyla (без ископаеми видове), издание на Румънската академия, 210 стр.
- Murariu, D., Munteanu, D. (2005). Фауна на Румъния. Vol. XVI – Mammalia, Fasc. 5 – Хищници (Carnivora), издание на Румънската академия, 224 стр.;
- Murariu, D. (2006). Mammal ecology and distribution from North Dobrogea (Romania) (Екология и разпространение на бозайниците от Северна Добруджа (Румъния)). *Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle*, 49, 387–399;
- Petrescu, A. (1993). Contributions à la connaissance de la nourriture de faucon crécerelle *Falco tinnunculus* (Aves, Falconiformes) pendant la croissance des poussins. *Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“*, 33: 441-451;
- Petrescu, A. (1997). Restes de proies de la nourriture d'*Asio otus otus* L. (Aves: Strigiformes) pendant l'été dans la Réserve naturelle Agigea (Romania). *Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“*, 37: 305-317;
- Petrescu, A. (2000). The food of the cuckoo (*Athene noctua indigena* CL Brehm, 1855) and the woodpecker (*Asio otus otus* L., 1758) in Dobrogea (Romania) (Храната на кукувицата (*Athene noctua indigena* CL Brehm, 1855) и кълвача (*Asio otus otus* L., 1758) в Добруджа (Румъния)). *Natural harmonies, Arad*, 3: 363-369. (на румънски);

- Popescu, A. (1968). Наблюдения върху гризачи от северозападната част на Добруджа. Биологични изследвания и проучвания. Серия „Зоология“. Изд. RSR Academy, 20 (2): 153-163. (на румънски);
- Popescu, A., Sin, Gh. (1968). Le terrier et la norriture du blaireau (*Meles meles* L.) dans les condition de la steppe de Dobroudja. Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 8 (2): 1003-1012;
- Popescu, A., Murariu, D. (2001). Фауна на Румъния. Vol. XVI – Mammalia, Fasc. 2 – Rodentia, издание на Румънската академия, 214 стр.;
- Radulet, N. (1994). Contributions to the knowledge of the distribution and the biology of *Myotis capaccinii* (Bonaparte, 1837) (Chiroptera: Vespertilionidae) in Romania (Принос към познаването на разпространението и биологията на *Myotis capaccinii* (Bonaparte, 1837) (Chiroptera: Vespertilionidae) в Румъния). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 34: 401-409;
- Radulet, N. (1996). *Pipistrellus savii* (Bonaparte, 1837) (Chiroptera: Vespertilionidae) е сигнализиран за първи път в Румъния. Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 36: 385-389;
- Radulet, N., Stanescu, M. (1996). Contributions to the knowledge of southern mammals from Dobrogea (Romania) (Принос към познаването на южните бозайници от Добруджа (Румъния)). Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 36: 373-384;
- Schnapp, B. (1968). The fauna of micromammals from Valullui-Traian (Dobroudja) in the years 1958–1962, according to *Asio otus* (L.) pellets. Трудове на Националния природонаучен музей „Григоре Антипа“, 8 (2): 1045-1063;
- Valenciuc, N., Ion, I. (1970). Craniometric study of several species of chiroptera from Romania (Краниометрично изследване на няколко вида хироптери от Румъния). Общество за биологични науки от RSR Zoological Communications: 231-241. (на румънски);
- Valenciuc, N., Ion, I. (1971). Quelques aspects de l'activité nocturne des chauves-souris de la grotte du Gura Dobrogei (Distr. de Constanta). Музей на природните науки в Баку. Изследвания и комуникации: 337-341;
- Valenciuc, N., Valenciuc, M. (1973). The microclimate conditions inside the winter shelters and the specific composition of the chiroptera colonies that shelter in them (Микроклиматичните условия в зимните убежища и специфичният състав на колониите на хироптерите, които се укриват в тях). Музей на природните науки в Баку. Изследвания и комуникации: 417-428. (на румънски);
- Wilson, DE, Reeder, DM (eds). (2005). Mammal Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference (Видове бозайници по света. Таксономичен и географски справочник), 3-то изд. Университетско издателство „Джон Хопкинс“.

Данните/пробите са събрани от НПНМ „Григоре Антипа“, Букурещ като част от изследователските и мониторинговите дейности, извършвани за Националната програма за мониторинг на морската среда (за прилагане на Директивата за морската стратегия и Директивата за местообитанията);

- Румънски годишен доклад за националната програма за събиране на данни в областта на рибарството;
- Научноизследователски проекти;
- Програма за мониторинг на морската среда по време на сондажните кампании, проведени в блок Neptun в периода 2012-2015 г.;
- Специализирано проучване на базовото състояние на околната среда, извършено по трасето на тръбопровода и местоположението на SWP и кладенците, проведено през 2017 г. и 2021 г.;
- Проучване на местообитанията и дънните видове по трасето на газопровода през 2021 г.;
- Научноизследователски документи и доклади за проекти, осъществени в района на проекта;
- Бази данни на НПНМ „Григоре Антипа“, съдържащи информация за биологични параметри, обхващащи периода 2010 – 2021 г.

Източниците на информация (специализирана литература, доклади и теренни проучвания), използвани за описание на биоразнообразието в **офшорния район** на проекта, са следните:

- ANEMONE, D. (2021). “Black Sea monitoring and assessment guideline” (Ръководство за мониторинг и оценка на Черно море), Тодорова В. [Ed]. CD PRESS.
- Vacescu, M., Muller, IG, & Gomoiu, MT (1971). Marine Ecology IV: Research on Benthic Ecology in the Black Sea – Quantitative, Qualitative and Comparative Analysis of Pontic Benthic Fauna (Морска екология IV: Изследване на бентосната екология в Черно море – количествен, качествен и сравнителен анализ на черноморската бентосна фауна). RSR Academy.
- Clarke, VK, & Gorley, NR (2015). Getting started with PRIMER v7 (Ръководство за PRIMER v7). PRIMER-E: Plymouth, Plymouth Marine Laboratory, 20. Plymouth: PRIMER-E Ltd.
- I. (2008). Директива (ЕС) 2008/56 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия). 22 стр. <http://data.europa.eu>.
<http://data.europa.eu>.
- Gomoiu, MT, & Skolka, M. (2001). Ecology. Methodologies for ecological studies (Екология. Методологии за екологични изследвания). Констанца: Ovidius University Press.

- Micu, D., Zaharia, T., & Nita, V. (2007). Romanian marine habitats of European interest (Румънски морски местообитания от европейски интерес). Констанца: Eye point.
- Zaharia, T., Micu, D., Alexandrov, L., Anton, E., Nicolaev, S., Radu, G., . . . Fagaras, M. (2013). Synthetic monitoring guide for marine species and coastal and marine habitats of community interest in Romania (Синтезирано ръководство за мониторинг на морските видове и крайбрежните и морските местообитания от интерес за Общността в Румъния). Букурещ: Boldas.
- Alexandrov B., Arashkevich E., Gubanov A., Korshenko A. (2014). Manual for mesozooplankton sampling and analysis in the Black Sea monitoring (Black Sea Commission) (Ръководство за вземане на проби от мезозoopланктон и анализ при мониторинга на Черно море (Комисия за Черно море)), 41 стр.
- Harris RP, Wiebe PH, Lenz J, Skjoldal HR, Huntley M (2000). Zooplankton Methodolgy (Методология на зоопланктона)
- Addinsoft (2021). XLSTAT – решение за статистически анализ и анализ на данни. Ню Йорк, САЩ <https://www.xlstat.com>.
- Berov D., Todorov E., Marin O., Herrero SF, 2018. Coastal Black Sea Geographic Intercalibration Group. Macroalgae and angiosperms ecological assessment methods (Методи за екологична оценка на макроводорасли и покритосеменни растения); EUR 20929556; Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, ISBN 978-92-79-98336-8, doi:10.2760/28858, JRC114306. 38 стр.
- Clarke KR, Warwick RM, 2001. Change in marine communities; an approach to statistical analysis and interpretation, 2nd edition (Промяна в морските общности; подход към статистическия анализ и тълкуване, второ издание). FIRST-E: Plymouth. 170 стр.
- Денчева К., Дончева В., 2014. Екологичен индекс (EI) – инструмент за оценка на екологичното състояние на крайбрежните и преходните води в съответствие с Европейската рамкова директива за водите, в: Сборник с доклади от Дванадесетата международна конференция по морски науки и технологии 25-27 септември 2014 г., Варна, България. Варна, стр. 219 – 226.
- Clarke, KR., Gorley, RN., Somerfield, PJ., Warwick, RM., 2014. Change in marine communities: an approach to statistical analysis and interpretation (Промяна в морските общества: подход към статистическия анализ и интерпретация), 3-то издание, Plymouth, Primer-E Ltd, 256 стр.
- Мончева, С., 2008. Ръководство за вземане на проби и анализ на фитопланктона в Черно море.
- Редакционна колегия на WoRMS (2022). Световен регистър на морските видове. Достъпен от <https://www.marinespecies.org> на VLIZ. посетен на 2022-03-10. doi:10.14284/170.

- Banarescu p. (1964). Fauna of the Romanian People's Republic (Фауната на Народна република Румъния). Том XIII: Риби – Остеоиди (Ганоидни и костни риби). Издателство на Румънската академия, Букурещ;
- Европейска комисия (1992). Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (1992); Официален вестник на Европейските общности. L 206/7 от 22.07.1992 г.;
- Международен съюз за опазване на природата (2022 г.): <https://www.iucnredlist.org> ;
- Radu Gh., Radu E. (2008). Determinator of the Main Fish Species in the Black Sea (Справочник на основните видове риби в Черно море), Virom Publishing House, Constanta: 557 стр.;
- Radu Gh., Radu E., Nicolaev S., Anton E., (2008). Атлас на основните видове риби в Черно море (Atlas of the Main Fish Species in the Black Sea). Румънски морски риболов. (Romanian Marine Fisheries.) Virom Publishing House, Constanta: 293 стр.;
- Ricker WE (1975). Computation and Interpretation of Biological Statistics of Fish Populations (Изчисляване и тълкуване на биологичната статистика на рибните популации). Бюлетин за изследване на рибарството. Съвет за изследване на рибарството в Канада, 191: 382 стр.;
- Buckland, ST, Anderson, DR, Burnham, KP, Laake, JL, Borchers, DL, & Thomas, L. (2001). Introduction to Distance Sampling: Estimating Abundance of Biological Populations (Въведение в дистанционното пробовземане: Оценяване на обилието на биологичните популации). Oxford University Press. <http://www.ruwpa.st-and.ac.uk/distance.book/intro.html>
- Проект Cenobs. (2019). Подкрепа за прилагането на РДМС в Черно море чрез създаване на регионална система за мониторинг на китоподобните (D1) и мониторинг на шума (D11) за постигане на GES.
https://cenobs.eu/sites/default/files/D2.1_state_of_the_art_of_D1_cetacean_related_criteria.pdf
- РОЕМ. (2019). Synthetic monitoring guide for marine species of community interest Project Completing the level of knowledge of biodiversity by implementing the system for monitoring the state of conservation of species and habitats of community interest in Romania and reporting based on Article 17 of the Habitats Directive 92/43/CEE, contract no. 238/11.03.2019 („Синтезирано ръководство за мониторинг на морски видове от интерес за Общността“, Изпълнен проект на нивото на познание за биологичното разнообразие чрез прилагане на системата за мониторинг на състоянието на опазването на видовете и местообитанията от интерес за Общността в Румъния и докладване въз основа на член 17 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията, договор № 238/11.03.2019 г.)
- Thomas, L., Buckland, ST, Rexstad, EA, Laake, JL, Strindberg, S., Hedley, SL, Bishop, JRB, Marques, TA, & Burnham, KP (2010). Distance software: design and analysis of distance sampling surveys for estimating population size (Софтуер за дистанционно изследване: проектиране и анализ

на проучвания с дистанционно пробовземане за оценка на размера на популацията).

Journal of Applied Ecology (Списание за приложна екология), 47(1), 5–14.

<https://doi.org/10.1111/j.1365-2664.2009.01737>.

- ACCOBAMS, 2021. Опазване на китове, делфини и морски свине в Средиземно море, Черно море и прилежащите райони: доклад за състоянието на ACCOBAMS (2021 г.). От: Notarbartolo di Sciarra G., Tonay AM Ed. ACCOBAMS, Монако. 160 стр. Графично оформление: ©le naturographe, 2021 На разположение от: октомври 2021 ISBN: 978-2-9579273-1-9

11.11 Радиоактивност

- Eriksen, D.Ø., Sidhu, R., Ramsøy, T., Strålberg, E., Iden, KI, Rye, H., Hylland, K., Ruus, A. и Berntssen, MHG 2009. Radioactivity in produced water from Norwegian oil and gas installations – concentrations, bioavailability, and doses to marine biota (Радиоактивност в добитата вода от норвежки нефтени и газови инсталации – концентрации, бионаличност и дози за морската флора и фауна)
- Faraaz Ahmad, Radionuclide Fate in Naturally Occurring Radioactive Materials (NORM) in the Oil and Gas Industry (Очакваното развитие на радионуклидите в естествено срещаните се радиоактивни материали (NORM) в нефтената и газовата промишленост), https://pure.manchester.ac.uk/ws/portalfiles/portal/188962035/FULL_TEXT.PDF \ посетен на 22.09.2023 г.
- KP Smith, AN OVERVIEW OF NATURALLY OCCURRING RADIOACTIVE MATERIALS (NORM) IN THE PETROLEUM INDUSTRY (ПРЕГЛЕД НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ РАДИОАКТИВНИ МАТЕРИАЛИ (NORM) В ПЕТРОЛНАТА ПРОМИШЛЕННОСТ), <https://www.osti.gov/servlets/purl/6594778>
- Радиоактивни отпадъци от нефтени и газови сондажи, <https://www.epa.gov/radtown/radioactive-waste-material-oil-and-gas-drilling>, посетен на 09.06.2023 г.
- Месечни доклади за състоянието на факторите на околната среда в окръг Констанца, 2022-2023 г. <http://www.anpm.ro/ro/web/apm-constanta/rapoarte-lunare1/>, посетен на 09.04.2023 г.
- Областен доклад за състоянието на околната среда, 2021 г., глава IX Радиоактивност на околната среда <http://www.anpm.ro/ro/web/apm-constanta/rapoarte-anuale1>, посетен на 09.04.2023 г.

11.12 Природни ресурси

- https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials_en посетен на 27.07.2023 г.

- https://www.researchgate.net/publication/260432075_Assessment_of_resource_efficiency_indicators_and_targets_Final_report_prepared_for_the_European_Commission_DG_Environment/link/633d76049cb4fe44f30597fe/download, посетен на 27.07.2023 г.

11.13 Здраве на населението

- SC Vest Medical Impact SRL – Проучване за оценка на въздействието върху здравето и комфорта на населението във връзка с проекта „NEPTUN DEEP“, септември 2023 г.

11.14 Други изследвания

- ANSS – Advanced National Seismic System – САЩ, NEIC – National Earthquake Information Centre, World Data for Seismology Denver – САЩ, ISC – International Seismological Centre – Великобритания, цитирани от INFP.
- Anusha et al, 2023 – Fate of Methane from the Nord Stream Pipeline Leaks (Ануша и съавт., 2023 г. – Очакваното развитие на метана от течовете на газопровода „Северен поток“) *Environ. Sci. Technol. Lett.* 2023 , Дата на публикуване: 07.09.2023 г.; <https://doi.org/10.1021/acs.estlett.3c00493> , посетен на 24.09.2023 г.
- Cripps, GC, Shears, J. The Fate in the Marine Environment of a Minor Diesel Fuel Spill from an Antarctic Research Station. (Очаквано развитие в морската среда от малък разлив на дизелово гориво от антарктическа изследователска станция.) *Environ Monit Assess* 46, 221–232 (1997). <https://doi.org/10.1023/A:1005766302869>
- Daly, KL; Passow, U.; Chanton, J.; Hollander, D. Assessing the impacts of oil-associated marine snow formation and sedimentation during and after the Deepwater Horizon oil spill. (Оценка на въздействието на формирането на морски сняг и седиментация, причинени от нефта, по време и след нефтения разлив на платформата Deepwater Horizon.) *Anthropocene* 2016, 13, 18–33.
- Deere-Jones, T., Ecological, Economic and Social Impacts of Marine/ Coastal Spills of Fuel Oils (Refinery Residuals) (Екологични, икономически и социални въздействия на морските/бреговете разливи на мазут (остатъци от преработка)), 7 (2016)
- Det Norske Veritas, Heavy fuel in the Arctic (Phase 1) (Тежки горива в Северния ледовит океан (фаза 1)), Доклад №/DNV per. № 2011-0053/ 12RJ7IW-4 Ред. 00, 2011-01-18, at 38 (2011)
- Det Norske Veritas, Heavy fuel in the Arctic (Phase 1) (Тежки горива в Северния ледовит океан (фаза 1)), Доклад №/DNV per. № 2011-0053/ 12RJ7IW-4 Rev 00, 2011-01-18, at 38-39 (2011)
- Dr. Irene Novaczek „Environmental Impact of the Offshore Oil and Gas Industry“ (Въздействие на офшорната нефтена и газова промишленост върху околната среда), *Watershed Sentinel*,

2012, <https://watershedsentinel.ca/articles/natural-gas-marine-environment/> – посетен на 09.12.2023 г.

- Emmanuel Sunday Okeke, Charles Obinwanne Okoye, Timothy Prince Chidike Ezeorba, Guanghua Mao, Yao Chen, Hai Xu, Chang Song, Weiwei Feng, Xiangyang Wu, “Emerging bio-dispersant and bioremediation technologies as environmentally friendly management responses towards marine oil spill” A comprehensive review („Нововъзникващи технологии за биодисперсия и биоремедиация като екологосъобразни ответни мерки за управление на морските нефтени разливи“ – цялостен преглед), *Journal of Environmental Management*, том 322, 2022, 116123, ISSN 0301-4797, <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2022.116123> .
- French-McCay, Deborah. (2009). State-of-the-Art and Research Needs for Oil Spill Impact Assessment Modeling. *Proceedings of the 32nd AMOP Technical Seminar on Environmental Contamination and Response*. (Актуално състояние и изследователски нужди за моделиране на оценката на въздействието на нефтените разливи. Сборник с доклади от 32-ия технически семинар на АМОП за замърсяване на околната среда и реакция.) 2.
- Gracia, A., Murawski, SA, Vázquez-Bader, AR (2020). Impacts of Deep Oil Spills on Fish and Fisheries. (Въздействие на дълбоководните нефтени разливи върху рибата и риболова.) В: Murawski, S., et al. Дълбоководни нефтени разливи. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-11605-7_25
- Hassan, A., Javed, H. 2011. Effects of Tasman Spirit oil spill on coastal birds at Clifton, Karachi coast, Pakistan. (Ефекти от нефтения разлив на Tasman Spirit върху крайбрежните птици в Клифтън, крайбрежието на Карачи, Пакистан.) *Journal of Animal and Plant Sciences* 21: стр. 333–339.
- Hefni Effendi, Mursalin Mursalin and Sigid Hariyadi, Rapid water quality assessment as a quick response of oil spill incident in Coastal area of Karawang (Бърза оценка на качеството на водата като бърза реакция на инцидент с нефтен разлив в крайбрежната зона на Караванг, Индонезия), *Front. Environment. Sci.*, 20 May 2022, Sec. Conservation and Restoration Ecology, Volume 10 – 2022 | <https://doi.org/10.3389/fenvs.2022.757412> , посетен на 23.09.2023 г.
- International Petroleum Industry Environmental Conservation Association. (Международна асоциация за опазване на околната среда в петролната индустрия.) 2004. A guide to oiled wildlife Response planning (IPIECA Report Series No. 13). (Ръководство за планиране на действия при замърсени с нефт диви животни (серия доклади № 13 на IPIECA).) Международна асоциация за опазване на околната среда в петролната индустрия, Лондон.
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ОФШОРНО УПРАВЛЕНИЕ НА ХИДРАТ ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0007-0001)
- IO Consulting Ltd. – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНИ ВОДИ НА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-OP-50-EV-RSTY-0001-0001)

- IO Consulting Ltd. – Доклад за оценка на въздействието върху околната и социалната среда, проект „Neptun Deep“
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ФАКЕЛНО ИЗГАРЯНЕ И ВЕНТИЛИРАНЕ ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0001-0001)
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ОФШОРНО СЪХРАНЕНИЕ НА ХИМИКАЛИ ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0003-0001)
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ОТВОРЕНА ОТВОДНИТЕЛНА СИСТЕМА В ОТКРИТО МОРЕ ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0002-0001)
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ОФШОРНО ЕЛЕКТРОЗАХРАНВАНЕ ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0005-0001)
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА НАГРЕВАТЕЛ НА СУШАТА ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0006-0001)
- IO Consulting Ltd – ПРОУЧВАНЕ НА НДНТ ЗА ПОДБОР НА ПРОИЗВОДСТВЕНИ ХИМИКАЛИ ЗА „NEPTUN DEEP“ (ND-D-IO-00-EV-RSTY-0004-0001)
- ITOPF 2011b, The International Tanker Owners Pollution Federation Limited (ITOPF) (nd) Технически информационен документ 06: Recognition of oil on shorelines („Технически информационен документ 06: Разпознаване на нефт по бреговете“), достъпен онлайн на: https://www.itopf.org/fileadmin/uploads/itopf/data/Documents/TIPS_TAPS_new/TIP_6_Recognition_of_Oil_on_Shorelines.pdf
- Patin, Stanislav – Impact of Natural Gas on Fish and Other Marine Organisms (Въздействие на природния газ върху рибите и други морски организми), EcoMonitor Publishing, New York, 1999.
- RPS 2019d. WEL Scarborough development Quantitative Spill Risk Assessment – Preliminary Results. Prepared for Advisian on behalf of Woodside Energy Ltd. RPS Group. (Количествена оценка на риска от разлив на WEL Scarborough – предварителни резултати. Изготвена за Advisian от името на Woodside Energy Ltd. RPS Group.)
- Sanderson H. et al – Environmental impact of Nord Stream pipelines (Въздействие на газопроводите „Северен поток“ върху околната среда), Research Square, февруари 2023 г.
- Sanderson H. et al – Environmental impact of Nord Stream pipelines (Въздействие върху околната среда на тръбопроводите Nord Stream), Research Square, февруари 2023 г.; Институтът Лайбниц за изследване на Балтийско море, Варнемюнде (IOW).
- Проектът SHARE – <http://www.share-eu.org>, проектът MARINEGEOHAZARD – www.geohazard-blacksea.eu, проектът DARING – <http://daring.infp.ro/> и проектът ASTARTE RO – astarte-ro.infp.ro Проектът BIGSEES – <http://infp.infp.ro/bigsees/default.htm> , цитиран от INFP, източник: <http://tsunami.infp.ro/seismic.php> – посетен на 21.09.2023 г..

Източник: <http://tsunami.infp.ro/seismic.php> – посетен на 21.09.2023 г.

- Webster, L., Russle, M., Hussy, I., Packer, G., Dalgarno, EJ, Craig, A., Moore, DC, Jaspars, M., Moffat, CF – Environmental Assessment of the Elgin Gas Field Incident – **Report 5** , Fish and Sediment Update; – **Report 4** , Fish Muscle; **Report 3** , Water Update. (Екологична оценка на инцидента с газовото находище Elgin – **Доклад 5**, Актуализация на рибите и седиментите; – **Доклад 4**, Рибни мускули; **Доклад 3**, Актуализация на водата.) – Marine Scotland Science Report
- Webster, L., Russle, M., Hussy, I., Packer, G., Dalgarno, EJ, Craig, A., Moore, DC, Jaspars, M., Moffat, CF – Environmental Assessment of the Elgin Gas Field Incident – **Report 4**, Fish muscles (Екологична оценка на инцидента в газовото находище в Елджин – Доклад 4, Рибни мускули); – Marine Scotland Science Report
- Webster, L., Russle, M., Hussy, I., Packer, G., Dalgarno, EJ, Craig, A., Moore, DC, Jaspars, M., Moffat, CF – Environmental Assessment of the Elgin Gas Field Incident – **Report 4**, Fish muscles (Екологична оценка на инцидента в газовото находище в Елджин – Доклад 4, Рибни мускули); – Marine Scotland Science Report
- Сеизмично райониране на Черно море, INFP, Източник: <http://tsunami.infp.ro/seismic.php> – посетен на 21.09.2023 г.

11.15 Нормативни документи

- ИЗВЕСТИЕ НА КОМИСИЯТА – Технически насоки за осигуряване на климатичната устойчивост на инфраструктурата през периода 2021-2027 година (2021/С 373/01)
- РЕШЕНИЕ (ЕС) 2017/848 НА КОМИСИЯТА за определяне на критерии и методологични стандарти за добро екологично състояние на морските води, както и на спецификации и стандартизирани методи за мониторинг и оценка, и за отмяна на Решение 2010/477/ЕС
- Рамкова директива за морска стратегия (2008/56/ЕО)
- GD № 1061/01.09.2008 (МО 672/30.09.2008), относно транспортирането на опасни и неопасни отпадъци на територията на Румъния;
- GD № 188/28.02.2002 (МО 187/20.03.2002) относно одобряването на някои правила за условията за заустване на отпадъчни води във водна среда, с последващи изменения;
- GD № 351/21.04.2005 (МО 428/20.05.2005), относно одобрението на Програмата за поетапно премахване емисиите, заустванията и загубите на приоритетни опасни вещества, с последващи изменения;
- GD № 856/16.08.2002 (МО 659/05.09.2002) относно документацията за управление на отпадъците и

- Закон № 292/2018 относно оценката на въздействието на определени публични и частни проекти върху околната среда
- Закон № GEO 92/2021 относно режима на отпадъците
- Закон № 104/15.06.2011 (МО № 452/28.06.2011) относно качеството на атмосферния въздух
- ЗАПОВЕД №. 119 от 2014 г. за утвърждаване на хигиенни норми и норми за опазване на общественото здраве по отношение на жизнената среда на населението
- Заповед 462/1993 на МАРПМ (МО № 190/10.08.1993) за одобряване на Техническите условия за защита на атмосферата и Методическите норми за определяне на емисиите на замърсители в атмосферата, произвеждани от стационарни източници, с последващи изменения;
- Заповед 756/03.11.1997 на МАРПМ (МО № 303 bis/06.11.1997), за одобряване на Наредбата за оценка на замърсяването на околната среда, с последващи изменения;
- Заповед № 269/2020 относно одобрението на общото ръководство, приложимо към етапите на процедурата за оценка на въздействието върху околната среда, ръководството за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст и други специфични насоки за различни области и категории проекти
- ИЗВЪНРЕДНА НАРЕДБА № 71 от 2010 г. относно създаването на стратегия за морската среда за одобряване на списъка с отпадъци, включително опасни отпадъци, с изменения
- SR 10009:2017 – Акустика в строителството. Акустика в градска среда. – Допустими стойности на нивото на шума
- STAS 12574/1987 относно условията за качество на атмосферния въздух и установяване на максимално допустимите концентрации на някои замърсяващи вещества във въздуха в защитените зони; последващи;
- ЗАКОН № 22 от 2001 г. за ратифициране на Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, приета в Еспоо на 25 февруари 1991 г.